

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

za Jugoslavijo . . . K 10—
» ostalo inozemstvo » 15—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 20 h.

Za oglašila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir« v Celovec, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnoštevilni račun št. 96.232.

Leto XXXVIII.

Celovec, 17. januarja 1919.

Št. 3

Nemci in mi.

S kakšno nado so nastopili nemškoavstrijski finančni in industrijalni krogi leto 1918! Finančni krogi so dobivali za svoje glavnice, ki so jih imeli naložene v vrednostnih papirjih v delnicah raznih delniških družb in v drugih podjetjih, dividende, ki so često bile tako velike, kakor prvotna glavnica, v splošno pa so imeli obrestovan svoj denar po 8 do 10 odstotkov in še več. Trgovski krogi so si nakopičili med vojsko ogromne svote. Blago, ki so ga imeli iz mirnih časov (med vojsko itak niso mogli nabaviti novega, bolje rečeno, novo pridelanega ali iz inozemstva naročenega blaga) in ki so si ga nabavili po cenah iz leta 1914., prodajali so z dobičkom in za svote, ki presegajo vsako mejo. Tako na pr. ni bila za sukno, ki je prej stalo po 12—15 K m, cena 150—250 K prav nič nenavadnega. Zaslužili so torej s tem, da so pustili blago 2—4 leta ležati, da so ga celo skrivali, 1200—2000 odstotkov. In industrija? Pred vsem je bila malone do zadnje tovarne vsa industrija zaposlena v erarične svote in avstrijski erar je plačeval za industrijske pridelke svote, ki so bile v prejšnjih časih nekaj nečuvnega. Ni čuda tedaj, če so omenjeni krogi (denarna aristokracija) hoteli v tej smeri vedno naprej. Banke, ki imajo največji del svojega premoženja v velikih industrijskih podjetjih, in industrijska podjetja pomnožile so svoje glavnice in milijone in s tem označile svoje nadebujno pričakovanje, katera so se gojila v dotičnih krogih glede bodočega gospodarskega razvoja. Pod vplivom, da se bode veseljni svet uklanjal nemškemu maliku, stalo je vse nemško-misleče ljudstvo od šolskega paglavca, ki se je nabral takih misli doma in v šoli, do navadnega delavca in nižjega uradnika, ki sta sicer trpela na pomanjkanju živila, a videla že blesketajočo se bodočnost, do zadnjega nemškega politika, ki sploh ni nikdar drugega še imel pred očmi kakor zgolj nemški »Herrenvolk« in zanikal vse, kar ni bilo ustvarjeno po nemškem nazoru, pobarvano z nemškimi barvami in tja gori do najvplivnejših in najmogočnejših krogov, ki so že se videli vladati celi svet v političnem in gospodarskem oziru.

To pričakovanje, ta nada morala se je umakniti po preteku 10 mesecev zadnjega leta razočaranju, kakoršnega še ni svet doživel. Padli so vsi z nebes, z vrhunca svoje samozavesti in samopašnosti v najglobokejšo nižino, v propad, in se še ne morejo do cela zavesti svojega strmoglavljenja. Kakšno stanje jih čaka?

Največja državnofinančna vprašanja zahtevajo rešitve in je od te odvisna postala kar čez noč usoda nemške trgovine, nemške industrije, nemške finance za desetletja naprej. In ta vprašanja se ne dajo rešiti od Nemcev samih, temveč bodo rešena od drugih v prvi vrsti in potem si bodo Nemci na tej podlagi, na tem suhem dejstvu prikrojili vse tako, da bodo zmožni — plačevati in zajedno se vzdržati pri življenju.

Nemci, zlasti avstrijski Nemci, so proti koncu leta 1918. začeli vezati otrobe in se navdajati z mislijo, da jim bodo šla na roke antanta in zlasti Anglija ter jih podpirala v gospodarstvenem oziru. Razočaranje so doživeli tudi v tem upu. Pred približno 14 dnevi je bivala službeno na Dunaju angleška vevplivna oseba. Kakor vsakomur, ki je prišel v zadnjem času iz kake nevtralne ali sovražne dežele, približale so se mu takoj razne osebe ter ga povpraševale o različnih stvareh, med tem tudi o tem, če li sme in more nemška Avstrija pričakovati kakšne pomoči glede živila in dobave surovin, nakar je Anglež odgovoril: Anglija bo mogoče prispevala nekaj časa nemški Avstriji, v prvi vrsti Dunaju, po moči s prehrano in mu (Dunaju) ne delala ovir pri nabavi surovin. Predpogoj temu pa je seveda, da dobi Anglija

potrebne garancije za protivednosti. Kajti nihče ne more zahtevati od Anglije, da bi okrog letala ter si iskala morebiti garancije za dobavo blaga pri komuni (dunajski občini), pri železnicah, pri mestih. Angleški davkoplačevalci so na stališču, da nikakor niso dolžni ali primorani h kakšni dobroti napram premaganemu nasprotniku. Anglija si je naprtila med vojsko strašna bremena, katera si mora v prvi vrsti razbremeniti in je zato prisiljena, da štedi s svojimi finančnimi močmi. Zato moramo tudi nasproti nemški Avstriji pristati na stališču, da moramo imeti gotove podlage in jamstva za blago, katero ji dobavamo oz. bomo dobavali. Razen tega sem mnenja, da bode zanimanje za nemško Avstrijo v Angliji sploh zelo malo.

Po izidu vojske smo sedaj Angleži v položaju, da izvršimo velike finančne načrte v Turčiji in v Aziji. Tudi Balkan se mora šele odpreti. Istotako se bode moralo veliko napraviti v Rusiji, skratka, angleški kapital lahko deluje sedaj po vseh kotih in koncih, ne bode mu manjkalo dela, pač pa bo povpraševanje po angleškem kapitalu večje, kakor možnost, da bi se povsod zamoglo vstreči.

Iz teh besed sledi zadosti jasno, da si nemški Avstrijci ne smejo gojiti nad, da bi našli v Angliji posebno vljudnost in zaslonbo.

Vsled teh besed so vendar začele rojiti nekaterim treznejše prevdarjajočim, zlasti finančnim in industrijskim krogom po glavi misli, da vendar ne kaže, da si nakopavajo čim večje sovražnike v Jugoslovanih. Seveda so ti, ki tako povdarjajo, sedaj še bele vrane, dočim stremlje pretežna večina še vedno za nemškim imperializmom, katerega glava je strta za večno.

Niti oholost, niti ošabnost, ne oboroženje, ne sila, ne preganjanja, ne zapiranja, ne slepo sovražstvo, ne črt, vse to jim nič ne pomaga napram nam Jugoslovanom. Zavist in nevošljivost govori iz njih v vsaki besedi, v vsakem dejanju. Slovenci so bili mučeniki na Koroškem, dogajajo se celo sedaj slučajji. A strta je nemška sila; v svoji slepoti skušajo Nemci napenjati vso zadnjo moč, vse zadnje sile, da bi rešili, kar je davno že za nje izgubljeno.

Prišel bo dan plačila, kmalu, prej, kakor jim bo ljubo, razen drugih tirjatev, ki se bodo njim stavile in jih osupnile, prišle bodo tudi žrtve nemškega terorizma s svojimi tirjatvami; ne zastoj. Tudi te bodo morali pripoznati in plačati v dvojni meri. V nebo vpijoče krivice se ne dajo spraviti iz sveta. Vse, vse najde ob svoji uri svoj račun, svoje zadoščenje.

Toda za danes nismo hoteli razpravljati o tem, temveč le, kaj imajo Nemci finančno in gospodarsko pričakovati od bodočnosti, ki jih čaka v obliki skrbi in težav, ki preži že za durmi kot pomanjkanje, draginja, obupno stanje. Da, da, kogar hočejo bogovi uničiti, udarijo ga s slepoto in mu ni pomoči tudi od tistih belih vran ne, ki presojajo celo stvar trezno in prihajajo do zaključka, da je na vsak način treba iskati sporazumljenja z Jugoslavijo, v kateri je tudi po mnenju le-teh belih vran začelo brsteti in cvestiti in nositi sad, ki ga bomo vživali tudi mi koroški Slovenci.

Iz vremenskega kota.

Gospod urednik! V mojem hramu se nahaja toliko vsakovrstnega blaga in gradiva, da bi z njima vse lačne nasitil, ko bi papir jedli. Danes sem se po dolgem premišljevanju odločil, priskrbiti našim nekdanjim »Živi-cesar-patrijotom«, ki so se proti vsakemu pričakovanju bliskovito hitro prelevili v »vulgo-republikance«, nekaj tečne hrane. Mislim, da bodo ti zaslepljenci po zavžitju tega zajuterka vendar sili svoje politične zabitosti in kratkovidnosti, ter upam, da bodo vsaj sedaj glede

republike, katera se nam Slovincem na Koroškem od strani hotelirjev na Vrbi prav na zvit način ponuja, postopali in ravnali bolj previdno; saj pravi pregovor: »Osel gre le enkrat na led plesat«. Skoro tri leta trdili in lajali so naši nemčurji z barbarskimi Nemci, da je nemški cesar Bog in da bo še Boga premagal in odstavljal. Danes pa pravijo, da je — hudič in so ognjeviti republikanci; o republiki pa vedó ravno toliko, kot so vedeli pred štirimi leti o nemškem cesarju.

O republiki sanja in lopoče lahko vsak norec; kdor jo pa po pravici zahteva, mora biti — za republiko vzgojen. Takih ljudi pa na Koroškem niti 10.000 ni. Govorice, ki se slišijo, in dejanja, ki se vidijo, potrjujejo ta račun. Velika večina prebivalstva naše male in uboge dežele predstavlja si republiko kot državo, ki ima namesto cesarja ali kralja svojega »predsednika«, kot državo, v kateri se med in mleko cedita in v kateri ravna in dela vsak po svoji volji, ker je prost. Druge razlage republike in prostosti v njej, od strani naših »vulgo-republikancev« dosihmal še nisem slišal; kvečjemu še pripombo, da v republiki ni plemstva in vojsk. Prvo je lahko res, drugo pa ne. Ali nista bile zapletene ravno v minulo vojsko kar dve republiki, Francoska in Amerika? In ali ni imela pred par leti Amerika vojsko z mehikansko republiko in s Špansko? Vojska pač ni odvisna od vladne oblike države, ampak večkrat od njenih gospodarskih odnošajev in potreb, še večkrat pa od — nemirnega, vojskoželjnega soseda.

Razlika pa je v tem: Kdo ima pravico, vojsko napovedati? V pokopani Avstriji in Nemčiji in še v nekaterih drugih državah imeli so to pravico vladarji; v vseh ostalih državah Evrope, na pr. v Angliji, Danski, Norvežanski, Švedski, Nizozemski in Srbiji ima pa pravico napovedati vojsko izključno le državni zbor dotične države, dasi te države niso republike. Če ima vso oblast vladanja ljudstvo v rokah (parlament ali državni zbor) je naslov vladarja čisto postranskega pomena. Razlika je samo ta, da imajo vladarji dedno pravico do prestola, predsedniki republike pa se morajo periodično voliti, kar ima več slabih kot dobrih strani. Ena glava pa mora biti v državi in vedno in povsod praktični narodi, posebno pa Angleži, so se odločili za — kralja — po imenu; dasi obvladajo Angleži — ne kralj — pol sveta, ker kralj je samo reprezentant (predstavitelj) države, on je samo država v osebi. In ravno tako razmerje med kraljem in narodom obstoji tudi v Srbiji.

Koroška dežela bi bila kot republika počen lonec, katerega obstoj je odvisen od usode; za nas Slovence pa bi bila mrtvaški spreved. Naravno bi imeli Nemci v koroški republiki večino in naši glasovi in naša politična veljava bi se upoštevala v republiki ravno toliko kot se je upoštevala v bivšem deželnem zboru; kajti večinski princip bi moral imeti odločilno veljavo tudi v republiki. Za nas bi se ne pekla posebna pečenka. Narodno strast koroških Nemcev pač le predobro poznamo in smo je do grla siti. Neštetokrat imeli so Nemci priliko, biti nam Slovincem pravični — ravnali so v svoji nadutosti z nami kot s sužnji! In sedaj se jim naj prostovoljno izročimo v milostno smrt? Ne! Konec naj bo nemških dobrot! Mi Slovenci ostanemo kar smo, namreč: Jugoslovani in želimo koroškimi Nemcem obilo sreče v — republiki. Z njimi se morejo veseliti tudi naši nemčurji, toda izven mej naše države, ako jim naš zrak ne ugaja.

Prav nič čudno, pač pa jako smešno se nam zdi, zakaj Nemci svojo toliko let propagirano idejo »nemške celokupnosti« naenkrat hočejo žrtvovati koroški republiki v prid. Skrbno je sicer in z rafiniranim okusom sestavljen od hotelirjev na Vrbi in še nekaterih drugih, nam neznanih imen podpisani lepak, a je vendar precej prozoren

kot limanica za one, ki so v boju za narodne pravice previdni postali. In prav brez skrbi trdimo, da vsebina tega lepaka ni zrastle na vrbskih zelnikih; oče njen je mož, ki bi pač rad nekaj bil — ker ni nič. Vrbski hotelirji pa so že nekaj, namreč: nemčurji in slarni možje.

Ako želite, g. urednik, bi malo osmodil dotični republikanski lepak tudi iz gospodarskega stališča; pa ne bo treba. Nas Slovence obiskal je Miklavž že 6. grudna lanskega leta. Zdaj samo okoli političnih norcev in nerazsodnih nemčurjev hodi. Ti se pa itak ne poboljšajo, dokler jih „parkelj“ ne bo vzel.

Politični pregled.

Mirovna konferenca.

Ko to pišemo, so se delegati, o katerih sestavi smo že v zadnji številki poročali, dne 13. t. m. že vsedli za zeleno mizo. Pri tej konferenci, ki bo trajala kakih 5—6 tednov, se bo sklenil preliminarij (predmir). Z ureditvijo bivše Avstro-Ogrske se bode bavila posebna komisija. Pogajanja in posvetovanja za končno veljavni mir, katerim bo predsedoval Clemenceau, bodo trajala najmanj 2 meseca. Na koncu teh posvetovanj bodo pozvani zastopniki Nemčije, nemške Avstrije, Ogrske, Bolgarije in Turčije, da jih sprejmejo.

Velike Nemčije ne bo.

Nemška Avstrija je skovala v svoji narodni skupščini na Dunaju veliko število zakonov. Kovala jih je nemška narodna skupščina, skovala jih bo — antanta. Koliko vrednosti da so ti zakoni in s kakšnim respektom jih antanta uvažuje, vidi se iz onega zakona o pripadnosti nemške Avstrije k velikonemški republiki. Dne 13. novembra 1918 sklenili so namreč nemški zakonodajalci na Dunaju zakon, ki določa, da je nemška Avstrija del velikonemške republike. Tako so naši sosedje določali, antanta pa je določila drugače. Pred nekaj dnevi je namreč francoski zunanji minister Pichon izjavil, da Francija ne pripusti priklopitve nemške Avstrije k Nemčiji. S tem je Pichon izpovedal voljo ne le Francoske, temveč cele antante, za katero je v tem oziru merodajna sodbo Francoske kot najbližje sosedne Nemčije. Iz Velike Nemčije z 80 milijoni prebivalcev, od katerih pa moramo odšteti Poljake, Dance, Francoze in deloma Čeha, Jugoslovane in Italijane, torej ne bo nič. Nemška Avstrija bo že morala ostati malonemška država, ki se pa bo vedno manjšala ne samo zaradi tega, ker bodo Čehi in Jugoslovani uveljavili in dosegli, in če se tudi Nemci na glavo postavijo, svoje zahteve po tistem ozemlju, ki jim gre iz zgodovinskih, narodopisnih in gospodarskih razlogov, temveč tudi zavoljo sredobežnih stremeljenj, ki se pojavljajo v nemški Avstriji sami.

Nekatere pokrajine, zlasti Tirolska, nočejo nič slišati o centralističnem ustroju države, katera hočejo vsiliti nemški Avstriji dunajski nemškodemokratično - judo-socialno - demokratični krogi, zlasti socialni demokrati, ki se nadejajo iz Dunaja napraviti nekako socialistično trdnjavo, odkoder bi se zapovedovalo celi državi. Tirolska toraj se temu upira in že poskuša se priglasiti kot neodvisno, samostojno republiko. Nemški Korošci za sedaj ne vedo, kako in kaj naj napravijo. Vsak dan drugo stremeljenje. Danes delajo propagando za koroško republiko v celoti, obstoječo iz obeh narodov, katero jutri zopet pobijajo in so zopet za skupno nemško Avstrijo. Med tem pa ruva in deluje v sporazumu ali po nalogu najvišjih nemškokrščanskih in političnih in mogoče tudi drugih meščanskih krogov s polnim parom v Švici tretja stranka, da bi se doseglo neko sporazumljenje med prejšnjimi narodi Avstrije in napravila nekaka federalistična država. Iz Velike Nemčije ne bo torej nič, iz federalistične države Avstrije še manj, poznana je pretekla Avstrija in ž njo Habsburžani le predboro. Tu ima Jugoslavija na eni in Češkoslovaška na drugi strani besedo: Quod non! (Kar ne!) Nemški Avstriji ne preostaja drugega, kakor da ostane mala država, kateri preti nevarnost, da postane še manjša!

Dr. Kramar o gospodarskih vprašanjih.

Iz Prage se poroča, da je podal min. predsednik dr. Kramar v narodni skupščini dne 9. t. m. programatično (načrtno) izjavo in povdarjal, da so žalostne finance prejšnje države in mala veljavnost valute krive sedanje draginje in težkoč pri novih podjetjih. Vlada bo pred vsem skrbela, da se izvedejo strogo in brezobzirno zakon o vojnih davkih in naredbe zlasti glede premoženjskih oddaj; kajti s tem se bo zboljšala valuta in se našel temelj državnega gospodarstva. Z razlastitvijo veleposesti, v kolikor presega jo ta

gotovo mero, se mora vzdigniti bodoče mirno gospodarstvo. Vlada namerava sporazumno z Narodnim odborom napraviti v rešitev teh vprašanj anketo (dogovor), katere se naj udeležijo zvedenci vseh merodajnih in prizadetih krogov.

Nadalje se poroča iz Prage, da so vložili poslanci dr. Němec, Heinrich in tovariši predlog, da se podržavijo premogokopi in tovarne za železo kakor tudi gozdovi.

Čehi 40 km pred Budimpešto.

Čehi so zasedli Košice in Požun. Sedaj so zasedle regularne češke legije veliki most čez Donavo med Parkanjano in Estergomom, kakor tudi kraj Sob in Marmarošo. Ta dva kraja sta 40 km oddaljena od Budimpešte.

Lombardovanje vojnih posojil na Češkoslovaškem prepovedano.

Praga, 9. t. m. Češkoslovaški finančni minister dr. Rašin je odredil, da avstroogrška banka ne sme lombardirati avstrijskih posojil na ozemlju češkoslovaške države razen redkih izjem, ki pa morajo biti odobrene in dovoljene od fin. ministra samega. (Lombardirati se pravi, dati posojilo do gotove meje, na pr. 75 odstotkov nominalne vrednosti na vrednostne papirje. Znani so lombardi na deleže južne železnice in sedaj med vojsko ter po tej lombardi vojno posojilo. Ko je dobil vsak vojak večdnevni dopust z bojišča domov za podpisovanje vojnega posojila, je po večini vsak sicer podpisal vojno posojilo, potem pa takoj si vzel pri banki posojilo po 75% nanj. Sicer je nekaj pri tem izgubil, a toliko mu je bil vreden dopust. Op. ur.)

Žigovanje bankovcev.

Belgrad, 8. jan. V Belgradu se je že pričelo žigovanje ali štempliranje avstro-ogrskih bankovcev in bolgarskih levov. Doslej se je ožigosalo že okrog 5 milijonov K in levov. Vtisek na prebivalstvo je vsled te odredbe povsem povoljen. Kurz krone se je jel že krepiti. Cene živil so jele padati.

Wilson v Rimu.

Dne 3. januarja je imel predsednik Wilson v parlamentu v Rimu govor, v katerem je med drugim rekel: Lažje je govoriti o pravu in pravičnosti, kakor pa to vpeljati v dejansko življenje. Na zapadu balkanskih držav (menil je Dalmacijo, hrvaško primorje, Istro, Trst in Gorisko) je prebivalo nemirno prebivalstvo, ki ga ni držala skupaj simpatija in prijateljstvo do do celote, temveč le vojaška sila. Sedaj je to odpadlo. Okovi so razbiti. Zato moramo skrbeti za to, da jim nudimo varstvo in da se morejo zjediniti. Niso vajeni neodvisnosti in sedaj morajo postati neodvisni in zjedineni. Gotovo ste z menoj na istem stališču, da ni primerno in se ne spodobi določiti, kakšno vlado naj imajo te dežele. Mi smo njihovi prijatelji in je naša dolžnost, da skrbimo kot njihovi prijatelji za to, da dobijo obrano, ki jim gre, v katerikoli obliki. Eno sredstvo je samo, ki združuje narode, ako izključujemo silo: To je prijateljstvo in medsebojna naklonjenost. — Kakšen obraz da so delali Italijani pri teh besedah, se ne poroča; toda sladkega gotovo ne.

Prva jugoslovanska skupščina.

Belgrad, 10. jan. Po uglednem srbskem časopisu „Pravda“ se je narodna skupščina — prvi jugoslovanski parlament — vpoklicala na 16. februarja v Belgrad.

Atentat na dr. Kramara.

Ko je 8. jan. zapustil češkoslovaški ministrski predsednik dr. Kramar opoldne svojo sprejemno dvorano in se po hodniku podal v svoje stanovanje k obedu, ter med razgovorom znanega češkega akademičnega slikarja Karela Langerja na hodniku nekaj postal, vstrelil je nanj s samokresom mlad zločinec. Krogla ni zadela. Dr. Kramar se nato obrne proti zločincu in v tem trenutku odda ta iznova strel. Krogla je zadela min. predsednika na desno stran prs, toda je obtičala v notesu, ki ga je imel dr. Kramar v desnem žepu. Zločinca so takoj prijeli. Mlad mož je, ki se je klatil zadnje dni okolu Hradčanov in skušal priti k avdienci k min. predsedniku. Ime mu je Alojz Stasny, rojen l. 1901. v Kraljevih Vinogradih in je pristaš socialdemokratične stranke. Zaposlen je bil kot pisar v magacinu državnih železnic. Na vsa vprašanja odgovoril je le, da se je to sklenilo pred nekaj dnevi v družbi, katere pa ni hotel imenovati. Tudi o vzrokih atentata je molčal.

Razburjenje po Pragi in po celi Češkoslovaški, kjer se je zločin bliskoma zazvedel, je velikansko.

9. jan. prišel je dr. Kramar v narodno skupščino, kjer mu je predsednik socialdemokratične stranke k rešitvi najprisrčneje čestital. Dr. Kramar je podal izjavo, v kateri je naznanil socialne ukrepe, zlasti ostro delovanje proti navijanju cen pri živilih in pridržanju živil in za podržavljenje premogokopov in za razlastitev veleposesti. Naznanil je tudi, da se bodo vršile volitve za konstituanto češkoslovaške republike v jeseni t. l.

Masaryk je poslal gospej Nadaždi Kramar nastopno pismo: Madame (gospa), govoril sem z dr. Kramarjem takoj po napadu. Bal se je posebno za vas, in zato vam tudi jaz pišem. Ne verujem v slučaj. Vaš soprog je ljudstvu dosti koristil, da je bil od Avstrije obsojen v smrt. Posebno je koristil inozemstvu, kakor sem se lahko sam prepričal. Ta druga obsodba na smrt, ki je izšla iz domačih vrst, koristila bo narodu na ta način, da bodo vsi več misleči ljudje tudi sprevideli in celo radikalci, kar ne dvomim, potrdili, da ni in ne bo prostora za strahovlado v svobodni republiki. Najprisrčneje se z vami radujem, da nam je ostal dr. Kramar. Spoštovanjem najudanejši F. A. Masaryk.

Boljševizem v Nemčiji.

Po celi Nemčiji se je razširil boljševizem. Zlasti v Berlinu in v Lipsiji so nastali hudi in krvavi boji med boljševiki in takozvanimi vladnimi četami. Dne 8. jan. je bilo čez 200 mrtvih. V Berlinu je prišlo iz Ruskega 1200 boljševikov, ki so sedaj oblečeni kot vojaki in delajo naprej propagando z željo, da se iz Nemčije razprostere boljševizem po celi Evropi.

Kakor poroča Agence Havas (franc. korespondenčni urad), izjavil je Clemenceau, da je dobil vrhovni armaadni poveljnik Foch naročilo francoske vlade, da naj takoj prekine nadaljna pogajanja z nemško premirno komisijo in jo odstrani iz zasedenega ozemlja, ako se razširja boljševiško gospodarjenje po Nemčiji še nadalje. (S tem bi bilo prekinjeno premirje.)

Da se prepreči razširjanje boljševizma v zasedeno ozemlje, so se meje na povelje antante tako zaprle, da niti miš ne more priti iz Nemčije tja. Razven pisem, naslovljenih vjetnikom, in kratkih trgovskih poročil ter nujnih osebnih poročil se ne sme nič dopisovati. Tudi časopisov se ne pripusti. Vzrok temu, da postopa antanta tako strogo, je, da se zavaruje pred boljševiškim valovjem.

Iz Jugoslavije.

Italijani na naših tleh. — Slovenske šole v Trstu prepovedane.

Takoj po zasedbi Trsta po italijanskih četah so s slovenske strani uvedli vse potrebne korake pri tukajšnji gubernijski oblasti, da bi se dosegla zopetna otvoritev slovenskih šol v Trstu, ki so bile do tedaj zaprte na ukaz bivše avstrijske vlade radi španske bolezni.

Na zahtevo italijanske oblasti so ji bili predloženi v to svrhu vsi sezname o številu, narodni pripadnosti in pristojnosti učnih moči, o reformi učnega načrta, o številu vpisanih otrok, o knjigah, ki naj bi se rabile za pouk v slovenskih šolah in v srbski šoli itd.

Ko so bile 4. decembra 1918 otvorjene italijanske občinske šole v Trstu in slovenske občinske šole v tržaški okolici, v kolikor niso dosedaj še zasedene po vojaštvu, in ko je dala razumeti italijanska oblast, da nemških državnih šol ne misli več odpreti, so se s slovenske strani ponovili vsi prejšnji koraki. Zaposlili so italijansko oblast, da dovoli otvoritev slovenskih zasebnih šol.

Neštetokrat so šle slovenske deputacije k guvernerju in drugim pristojnim civilnim italijanskim oblastem. Vršile so se ponovno konference s kompetentnimi faktorji, katerim so se podala vsa potrebna in zahtevana pojasnila. Kljub temu se je vedno zavlačevala rešitev, dokler ni končno po dolgem dvamesečnem zavlačevanju gubernijska oblast odgovorila telefonično, da se problem o otvoritvi slovenskih šol v Trstu nikakor ne da rešiti, da ni mogoče tej prošnji ugoditi, z drugimi besedami, da italijanska oblast ne dovoli, da bi se zopet odprle slovenske šole v Trstu. Po dvamesečnem obotavljanju in zavlačevanju je slednjič postal jasen kulturni škandal, da svobodoljubna in liberalna Italija vzlic vsem medenim obljubam, vzlic vsem zagotovilom slovenskega življa in njegovih pravic v okupiranem ozemlju in kljub veliki agitaciji proti analfabetizmu pušča v Trstu okoli 6500 slovanskih otrok zgoraj navedenih šol brez pouka. K temu se mora prišteti še okoli 1700 šolskih otrok iz okolice, ki so brez pouka, ker so ljudske šole v Rojanu, Trebčah, Gropadi in na Katinari zasedene od italijanskega vojaštva, kakor da bi ne bilo v Trstu in okolici za to dovolj primernih drugih prostorov. Ta pojav je tem

žalostnejši in kričeč, ker vsled te krute, mednarodnemu pravu nasprotujoče odredbe ne ostanejo samo učenci bivših slovenskih šol brez pouka, nego tudi vsi slovenski učenci, ki so dosedaj radi pomanjkanja drugih šol morali obiskovati nemške ljudske in srednje šole, ki so jih tudi namah zaprle italijanske oblasti.

Italijanska oblast je dijakom višjih razredov prej obstoječe realne gimnazije in učiteljska, ki so hoteli oditi v Jugoslavijo, da bi tam končali svoje študije, odrekla dovoljenje za odhod z utemeljevanjem, da je tukaj dovolj enakih italijanskih zavodov. Očiten je potemtakem namen raznarodovanja in zvišanja števila analfabetov, ki dosega v Italiji itak že sumljive meje.

Če bi se Slovanom Trsta in Primorja ne zgodila prav nobena druga krivica pod italijansko okupacijo, nego ta kruta brezobzirnost in neusmiljena samovoljnost, da se jim ne dovoljuje niti najprimitivnejšega, že toliko let pod mačo Avstrijo obstoječega pouka v materinem jeziku v lastnih šolah, vzdrževanih z zasebnimi sredstvi, bi bila že samo ta vnebovpijoča krivica, nevštevši nešteto drugih, dovolj, da jasno osvetli lažnjivost italijanske politike napram Jugoslovanom in da razkrije italijanske zavratne namene, popolnoma zatreti slovanski življenjski ozemlje, ki ga je zadelo zla usoda, da je prišel pod italijanski jarem.

Dnevne vesti.

Poziv slovenskim denarnim zavodom o priliki žigosanja (štempljanja) bankovcev. Po naredbi o žigosanju (štempljanju) bankovcev od dne 3. januarja t. l. sme okrajno glavarstvo odrediti, da denarni zavodi (banke, hranilnice, posojilnice itd.) izvedejo žigosanje sami. Ta določba se je sprejela v naredbo v lastnem interesu zavodov, ker jim bo gotovo ljubše, da opravijo stvar sami, kakor da morajo šele h komisiji. V prid zavodom je dalje zaukazano v izvršilnem predpisu, da naj po potrebi imenujejo zaupnike ne samo v kontrolne svrhe, marveč tudi kot pomočnike in da naj jim v obče kolikor mogoče olajšamo delo. Naredna vlada SHS v Ljubljani pa pričakuje, da bodo tudi denarni zavodi, poznavajoč bolj kot vsakdo drugi važnost žigosanja, podpirali javno upravo, in sicer zlasti tudi na ta način, da bodo od zasebnikov sprejeli kolikor mogoče bankovcev, da jih posameznikom ne bode treba nositi komisijam.

Prevalje (4. prosinca). Na pozdravni brzojav Narodnega Sveta za mežiško dolino v Prevaljah došel je od regenta Aleksandra iz Belgrada sledeči brzojavni odgovor od 28. 12. 1918: „Narodni Svet v roke predsednika Andreja Oset Prevalje Koroško: Zelo me je vzradostil Vaš iskreni pozdrav. Bodite uverjeni, da hočemo z vsemi silami nastopati, da bode naš narod na celotnem njegovem neprikrašanem, etnografičnem teritoriju zjedinen v prosti in neodvisni Jugoslaviji. Aleksander.“

Glinje. (5. jan.) (Tako z nami delajo.) 4. prosinca t. l. je pribrenčal iz Celovca nek „fligar“ ter metal bombe na Glinje, baje 3, drugi pravijo 4; bombe so padle ena na mirodvor tik cerkve ter pobila v cerkvi 60 šip. Če bi bila padla na cerkev, bi bila ista uničena. Tudi so celovski vojaki obstreljali od severne dravske strani vas, da so šipe v hišah kar ščendrale. Obstreljali so tudi cerkveni stolp, medene krogle pod zvezdo, ter jih poškodovale. Škoda pri cerkvi je okoli 6 do 700 kron — in kje dobiš sedaj šip? To je barbarizem, saj smo mi mirni ljudje ter se ne mešamo v vojaške zadeve. Tudi trpi vas Medbovna, kjer je bil nek fant od krogle zadet, da je moral biti v ljubljansko bolnišnico odpeljan, kakor se govori.

Tinje. (3. prosinca.) Skoro cel mesec december nismo dobivali pošte in tudi nismo mogli kaj odposlati, ker vsled ustavljenega železniškega prometa naš poštni urad ni deloval. Slučajno smo koncem decembra izvedeli, da je na pošti v Grabštajnu in Velikovcu veliko poštnih pošiljatev za Tinje nakopičenih ter smo le s težavo mogli dobiti pošiljatev od drugih pošt še le zadnje dni. Videli smo pa, da je šla marsikatera pošiljatev v zgubo, kar se posebno v Grabštajnu lahko primeri, kjer nemški boljševiki menda pošiljatev cenzurirajo. Iz teh razlogov nismo mogli ničesar poročati, zato danes malo obširnejše: Tinje so od srbskih vojakov zasedene. Ni bilo treba, da bi jih kdo klical, zasedli so kraj, kakor drugod v velikovškem okraju, iz lastne volje, ker se jim je zdelo potrebno. Mil. g. prošt in č. g. kaplan sta v največji nevarnosti, ker se kuje menda napad na Tinje od strani nemških vojakov in ker napadajo v tukajšnji okolici tudi civilni boljševiki posamezne hiše. Javno govoré, da hočejo „farje“ pobiti in postreliti. V Tinjah je bivši občinski tajnik dal pri kmetih nabirati podpise, da bi dobili iz Celovca puške in potem napadli orožništvo in

proštstvo. Na vso srečo so dne 8. dec. Srbi zasedli Tinje, kmetom pobrali orožje, kar so ga že prej imeli na razpolago, in napovedali preki sod, kakor velja za celo velikovško glavarstvo, kar se je naznanilo po lepakih, ki so jih pa Tinjčani ponoči dvakrat potrgali. Prerezali so posadki tudi telefon, ki so ga vojaki napravili do Velikovca. Dne 13. dec. je moral g. kaplan iti maševat v Virnovas. Špijoni iz Vabnjevasi in Virnevasi so o tem obvestili nemško patroljo in jo poklicali ta dan v Virnovas, češ, da tam lahko vjamejo g. kaplana. Nemški vojaki so res prišli, pa niso imeli sreče, ker je g. kaplana spremljala srbska straža. Dne 28. dec. je šel g. kaplan na spoved k bolniku na Brankovcu z asistenco 5 vojakov od naše posadke zaradi nevarnosti od nemških vojakov, ki patrolirajo na državni cesti. Od zdaj naprej pa sploh ne more nikdo hoditi v vasi, ki leže onkraj državne ceste, ker so nemški vojaki zasedli vse prehode s strojnimi puškami. Dušno pastirstvo je ondi nemogoče. Od 31. dec. 1918 do 2. jan. 1919 so nemški vojaki trikrat napadli znano narodno Koprivnikovo hišo ob glavni cesti, starega Koprivnika so hudo pretepli, mlada gospodinja je bežala, vojaki pa so za bežajočo streljali. Mil. g. prošt so prejeli od treh zanesljivih strani svarilo, naj bodo oprezní, ker jih hočejo ubiti ali ustreliti in ker je razpisana na njih glavo vsota 1000 K. Odrezani smo od vsakega prometa, izdajajo nas lastni farmani, varstvo in pomoč najdemo le od strani srbskih vojakov. Sedaj pa o članku v „Kärnt. Tagblatt-u“ od dne 25. dec.: Res je, da je naša patrolja preiskala pri nekem posestniku v Vabnjivasi celo hišo, da bi zaplenili tam hranjeno orožje. Pobrali so več pušk. Zlagano pa je, da so tam ukradli 28.000 K. Od orožništva vemo, da se je stvar preiskala in se je dognalo, da je to gola laž. Tudi drugih reči niso ukradli. Da bi bili v Dravskem Dvoru ukradli oz. oropali katero ubogo žensko, o tem tukaj nihče ničesar ne ve. Res je, da je straža iz Kamenskega mosta v Dravskem Dvoru rekvirirala dva praseta, pa proti plači, ki je nakazana pri vojaškem poveljstvu v Velikovcu, ki povrne vsako rekvizicijo. V Lipju pri Grabštajnu je bil res eden ranjen z bajonetom zaradi upornosti in ker je nemškim vojakom dajal znamenja. Tinjska posadka še ni nikomur storila krivice in ni res, da je prebivalstvo zaradi njenega postopanja razdraženo. Pač pa so razkačeni nekateri nemčurji, ki bi radi imeli, da bi zasedli Tinje Nemci. Značilno je za nemško-katoliški list, da pobira take zlagane čenče in napravlja ter neti sovraštvo med Nemci in Slovenci. Ravno ko to pišemo, pa sta morala mil. g. prošt in g. kaplan vsled nastalih razmer in vsled preteče nevarnosti od strani nemških boljševikov zapustiti Tinje in bežati na varno v Škocijan.

Pliberk. (3. prosinca.) Pliberški „Nemci“ so priredili plesni tečaj. Baje ima precej udeležnikov in udeležnic. Nikakor jih ne zavidamo za to njih „kulturno“ delo. Prostore so si izbrali v gostilni g. Nemece. Kot plesalni učitelj fungira g. Frid. Sorgo, učitelj na bivši pliberški nemški (südmarkovi) ljudski šoli. Nečemo oporekati neobhodni potrebi plesne šole za „nemško kulturo“, toda bolj potrebno se nam zdi, da bi se poslužili pliberški Jugoslovani samo enkrat metode pliberških „Nemcev“. — Ko so pošteni okoliški Slovenci, krušni očetje Pliberčanov, hoteli pred leti v Pliberku prirediti shod, so Pliberčani alarmirali požarno brambo in so jih v svoji visoki kulturi pustili obrizgati ter na ta način prav po nemško sprejeli. Za golobradce iz plesalne šole, ki se upajo v pozni noči že speče prebivalce dražiti in naravnost izzivati s tem, da kriče pred hišami vsenemško pesem „Die Wacht am Rhein“, bi bilo res zelo potrebno, da bi se jim ohladile glave potom zgoraj omenjene metode. G. Sorgo, ali bi ne kazalo, ako bi se te junake tako požegnalo, kakor ste Vi in g. Dr. Herbst pliberške okoličane, te „Srbe“, ki so se vračali skoz mesto raz slovenski tabor iz Šmihela leta 1914? Morda še vendar niste pozabili teh Vaših „kulturnih“ dejanj? Mi jih še nismo! Vaše kulture sicer nečemo posnemati, toda uverjeni bodite, da bomo tudi take predznosti znali iztrebiti.

Bilčovs. Odkar je Drava zaprta in niti naš poštni sel ne sme več čez Dravo na pošto na Bistrico, imamo pošto v Kotmarivasi. Ker je vse naslovljeno na pošto Bistrico, so velike zmede in zamude. Vse praznike smo bili brez vsake pošte. Vse je ležalo na Bistrici, pa nihče ni mogel tja. Kar pride na Bistrico, se po velikem ovinku čez Beljak in Celovec pošilja v Kotmarovas.

Društveni vesti.

Šmihel nad Pliberkom. Tukajšnje „Slov. katol. izobraževalno društvo“ priredi v nedeljo 19. t. m. v prostorih Likebove gostilne svoj letni občni zbor. Ker obeta biti govor jako zanimiv, vabimo vse zavedne Slovence in Slovence, da se v tem večjem številu udeležijo zborovanja.

Žigosanje (štempljanje) bankovcev.

(Važno za vse.)

Razglašena je bila v Uradnem listu naredba poverjeništvu za notranje zadeve in za finance od 3. t. m., ki po naročilu kr. ministrstva v Bellem gradu odreja žigosanje (štempljanje) bankovcev avstro-ogrske banke. To je prvi korak, da pridemo polagoma — pot je še dolga in trnjeva — zopet do polnovrednega denarja. Naše prebivalstvo je pač inteligentno dovolj, da bo samo znalo ceniti njega dalekosežni pomen. Brezprimerna in anarhična draginja, pod katero ječimo, ni zakrivilo samo pomanjkanja blaga, tudi dobičkarji in špekulantje nimajo vsega na vesti, dober del gre na rovaš dejstva, da sta slaba politika in vsled tega — kar je čisto naravno — tudi slabo finančno gospodarstvo pokojne Avstrije spravilo naše bankovce najprej na svetovnem trgu in potem še v inozemskem prometu skoro ob ves kredit. Denar je koncem koncev blago, in kakor dobiš za slabo blago v prvotnem pomenu besede le toliko dobrega, da je tvoj kupčijski drug odškodovan po množini, kar nedostaje na kakovosti, tako moraš na slabem denarju vedno toliko pridejati, da pride prodajalec z veliko številko na svoj račun.

Če ozdravimo bankovce, izpolnjen je torej eden predpogojev, dasi ne edini, da ozdravi naše gospodarstvo vobče. Tudi nevešči bo pa razumel, da se nihče ne more lotiti te težavne operacije, dokler ne ve, v kakem obsegu je naš trg okužen s slabimi bankovci. Zato je treba najprej ugotoviti dotično celokupno svoto ali, kot bi se tudi lahko reklo, inventirati in zabraniti nadaljni dotok. To pa se da tehnično najlažje in najzanesljivejšje izpeljati na ta način, da se vsak „bolan“ bankovec zaznamuje z gotovim znamenjem, t. j. „žigosa“, kakor pravijo Srbi in Hrvati, ali po domače štemplja. Že kot tako je torej žigosanje za celokupnost in za vsakega posebej tako važno, da smemo pričakovati, da boste prinesli zadnjo krono k štempljanju. Za tistega pa, ki je slep ali trmast dovolj, da tega ne vidi ali noče videti, bodi pristavljeno še to, da z nežigosanimi bankovci po 20. jan. ne bo mogel niti plačati davkov in drugih dolgov pri državnih blagajnicah, niti se mu ne bodo taki bankovci svoječasno zamenjali za dobre domače. Preostaja mu torej edino-le up, da bo na Dunaju več dobil. Ne želimo Dunaju nič slabega, dvomimo pa, da bi mogel podkrepiti prizadetim ta up, če je odkritosrčen in vreden.

Štempljale hodo nalašč za to imenovane komisije, katerih člani bodo župan (njegov namestnik) in še nekaj drugih zanesljivih oseb, ki jih bode imenovalo okrajno glavarstvo. Te komisije bodo poslovale za eno ali več občin skupaj, ali za odlomke občin po navodilu okrajnega glavarstva. Udeleženci zvedo pravočasno pri občinskem predstojniku, v katerem kraju bo poslovala za nje določena komisija. Vse drugo bo kaj enostavno: izpolniš „prijavo“, kot jo dobiš pri okrajnem glavarstvu ali pri komisiji za par vinarjev, in predloži to prijavo z bankovci vred svoji komisiji. Štempljati se mora v tvoji navzočnosti, bankovce pa dobiš takoj vrnjene. Pomagaš si pa lahko tudi na ta način, da izročiš bankovce denarnemu zavodu, o čemur bomo še govorili.

Na dan torej z bankovci, posebno tudi vi, naši kmetovalci, ki čepite na njih zares, kot bi bili čisto zlato, in ki ste s tem nezmisljenim in negospodarskim ravnanjem mnogo zakrivali, da je Avstriji vsake kvatre zmanjkalo bankovcev in da je morala vsled tega si oskrbeti novih, kar je zlo še povečalo. Dajte si vsaj sedaj dopovedati: denar je blago, čim več ga je, tem manj je vreden.

Proč s tisto nezaupnostjo, ki ste jo gojili — s pravico ali ne, se danes ne bomo menili — do prejšnje državne uprave. Danes vas pozivlje vaša lastna, domača vlada, ki ne dela za tujca ali celo za sovražnika, marveč va vas, in nima nobenega drugega namena, speljati voz denarnega gospodarstva iz jarka, ki v njem tiči napol polomljen, zopet nazaj na cesto in potem do kolarja in kovača.

Nič se vam ne bo zgodilo. Celo zvedavi davčni oblasti je izrecno prepovedano stikati po svotah, ki ste jih prinesli žigosati; zatisniti bo morala obe očesi. Tudi vsem tistim, ki so zaposleni pri žigosanju, je zaukazana stroga molčečnost. Vlada zatrdno pričakuje od njih razsodnosti in čuta odgovornosti dovolj, da se bodo ravnali po tem predpisu. Če bi se pa le kdo spozabil in kaj izdal, naznajte ga brez ozira na levo in desno okrajnemu glavarstvu (magistratu v Ljubljani); kaznovan bo, da si bo zapomnil.

Sicer vam pa naredba, kakor rečeno, omogoča, da se izognete komisiji. Pojdite k denarnemu zavodu, hranilnici, banki, do katerega imate zaupanje in ki bote o njem zvedeli, da sme sam štempljati bankovce, in dogovorite se z njim, da preštemplja tudi vaše. Ne dvomimo, da vam bodo šli v skupnem interesu kolikor mogoče na roko.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejemajo vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

Slednjič še par besedi na naslov tistih, ki jih bo glavarstvo poklicalo, da sodelujejo pri žigosanju, to je na „zaupnike“, kot jih imenuje naredba. Da se bodo posvetili svojemu poslu z vso verno in vestnostjo, ki jih zahtevata skrajna važnost in nujnost žigosanja, ni treba, da bi se jih še posebej opozorilo. Če tudi je vsa javna uprava pripravljena, da jim povrne izredne stroške, ki bi jim jih povzročili posli žigosanja, apeluje vendar na njihovo domorodstvo, da se po možnosti odpovedo prostovoljno tej odškodnini. Ne stojimo ravno slabo, a zapravljati pa tudi ne smemo. Naj prodre končno v vse sloje spoznanje, da daš sebi, kar daš javnosti, spoznanje, ki odlikuje zrele narode in ki se pri nas ob prejšnjih razmerah ni moglo razviti, ki naj je pa tembolj gojimo sedaj.

Žigosanje bankovcev in prepoved njih uvoza.

Ob enem z žigosanjem (štempljanjem) odredilo je kr. ministrstvo v Belgradu, da se uvoz avstro-ogrskih bankovcev prepove. Občinstvo se opozarja na dotični naredbi, Uradni list št. 252 in 258. Kdor bi kršil uvozno prepoved, zakrivi tihotapstvo v smislu dohodarstvenega kaz. zak. in bo strogo kaznovan. Skrbnjeno je tudi za najstrožjo kontrolo na meji. Ker ni izključeno, da bo inozemstvo skušalo vtihotapiti bankovce s pomočjo domačinov, naj toraj vsakdo že v neposrednem lastnem interesu odkloni odločno vse take ponudbe, ponudnike pa brezobzirno naznani fin. dežel. ravnateljstvu. Pomisli naj pa tudi, kako zelo bi oškodoval javnost in končno posredno tudi samega sebe, ker se bo seveda izmenjalo svoječasno bankovce za dokaj slabši kurz, če se inozemstvu posreči spraviti v promet večje svote.

Podjetja, ki si morejo preskrbeti potrebna plačilna sredstva le potom nakazila iz inozemstev, naj se zglasijo v poverjeništvu za finance, ki je pooblaščen, dovoliti izjema od uvozne prepovedi (točka III naredba št. 252). Utemeljene prošnje se niti v teh niti v drugih podrobnih slučajih ne bodo reševale ozkosrčno. Nakazila manjših svot iz inozemstva so itak proste. To velja zlasti za pošne nakaznice in nakaznice pošne hranilnice do 2000 K, za višje svote je pač treba potrdila fin. dež. ravnateljstva (naredba Uradni list, št. 258). Izvoza bankovcev in nakazil v inozemstvo se navedene naredbe sploh ne tičejo.

Iskrena prošnja.

Z večjo skrbjo kakor druga leta zre udano podpisano šolsko vodstvo tako zgodaj približajoči se zimi nasproti. Že zadnji dve leti otrokom naše šole zavoljo silne draginje in pomanjkanja blaga skoraj nobene obleke več nismo mogli dati. Zdaj pa, dasi je že premirje nastopilo, blaga še ni dobiti ali pa le za silno visoko ceno. Tako so se razmere tako poslabšale, da mnogo naših šolskih otrok, ki so večinoma otroci ubogih staršev, sploh nobene porabne obleke nima, tako da otroci ne bodo mogli v šolo zahajati, ako jim ne oskrbimo popolne obleke in obuvala in jim ne dajamo v zimskih mesecih opoldne gorke juhe. Zavoljo tega nameravamo tudi letos napraviti božičnico na korist ubogih otrok naše šole in se obračamo polni zaupanja zopet do preblagih src naših dobrotnikov, do p. n. Slovencev in Slovenk v iskreno prošnjo, da naj nam prihitijo na pomoč z darovi v blagu, na pr. z volno, posebno pa v denarju. Zelo bi bilo v sedanjih razmerah nam tudi ustrezno, ako bi se nam podarilo obnošene otroške obleke za dečke in deklice, tudi obleke od odraslih bi radi sprejeli, ker bi jo potem lahko naše č. šolske sestre prikrojile za otroke. Za vso dobrotlji-

vost se vsem preblagim dobrotnikom že v naprej najpristrčneje zahvalujemo. — Konečno še naznanjamo vsem našim dobrotnikom in prijateljem slovenskega šolstva, da bomo po preteku petih let zopet napravili veliko božično slavnost in sicer po Novem letu, najbrže v sredo pred pustno nedeljo. V št. Rupertu pri Velikovcu, 19. listopada 1918. Šolsko vodstvo „Narodne šole“.

Listnica upravištva.

Sv. Jakob v Rožu. Nekdo je dne 30. decembra 1918 na pošti Sv. Jakob v Rožu vplačal naročnino za „Mir“ ter je zapisal na položnico: „Upravištvo lista Mir v Celovcu“, namesto svojega imena. Ker ne vemo komu zapisati vplačani znesek 6 K za 3/8 leta, naj se dotičnik oglasi po dopisnici pri upravištvi „Mira“ v Celovcu ter naj v prihodnje zapiše na „Mirove“ položnice svoj naslov, na katerega prejema list, ne pa „Upravištvo Mira“.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Organisti in cerkveniki dobe prav dober in lahek zaslužek. Pojasnila daje uredništvo „Slovenca“, Ljubljana.

Hranilnica in posojilnica na Zilski Bistrici naznanja

da zniža obrestno mero hranilnih vlog s 1. januarjem 1919 na

3%.

Načelstvo.

Hiša

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in pritliklinami ter majhnim vrtom v Pliberku je poceni na prodaj. — Več pove davčni eksekutor **Volina** v Pliberku.

Dinamo

3 1/2 PS, **Benz-motor** 6 PS, **parni stroj** 6 PS, proda poceni **Franc Kraut, Pliberk.**

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddetek za paramente **Jožefovega društva v Celovcu.**

Kuharica

ki zna izvrstno kuhati ter tudi dobro razume vsa dela pri gospodinjstvu, išče službe v župnišču. Ponudbe pod „**Jugoslovanka**“ na upravištvo „Mira“ št. 2. (Znamka za odgovor.)

Parni stroj

8—12 PS, ki brezhibno deluje, kupi **Franc Kraut, Pliberk.**

Delavci in delavke, spretni, priljubljeni: prilika se Vam nudi za dober, postranski zaslužek. Pismene ali ustmene ponudbe naj se naslovijo: **Uredništvo „Slovenca“, Ljubljana.**

Hlapec h konjem

tudi starejši, se takoj sprejme na župnišče z malim gospodarstvom. Ponudbe na upravištvo „Mira“ pod „Hlapec“.

Zamenjam 2 leti starega junca proti plemenski kravi.

Franc Potočnik v Drvešivasi pri Pliberku.

Oklic.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku

razglašja, da bo obrestovala hranilne vloge od 1. prosinca 1919 naprej do preklica

po 3%.

Vlagateljem, ki se ne strinjajo z znižanjem obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloge dvigniti.

Načelstvo.

Lahek, prav dober zaslužek dobe podjetni fantje in moške v Jugoslaviji. Ponudbe naj se stavijo ustmeno ali pismeno uredništvu „Slovenca“, Ljubljana.

Vino sadjevec in kislo vodo

se po Jugoslaviji že lahko razpošilja in se naroča pri

A. OSET, pošta GUSTANJ.

Industrija za razsvetljavo

društvo z o. z.

Maribor ob Dravi
Gosposka ulica št. 5.

Električne naprave za razsvetljavo za mline, žage in druge kraje.

Električni motorji, električni gladilniki, električne žepne svetilke.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva ulica št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva ulica št. 7.